

Vocationis Vniversalis Vindiciae Demonstrationi Stapferianae Oppositae

Coburgi: Typis, Georgi Ottonis, [MDCCXLVII.]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1023169037>

Abstract: Programm des Gymnasium Casimirianum Coburg

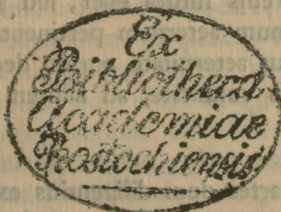
Druck Freier Zugang

VOCATIONIS
VNIVERSALIS
VINDICIAE
DEMONSTRATIONI
STAPFERIANAE
OPPOSITAE

Lg - 1753

ILLVSTRIS
GYMNASII CASIMIRIANI
DIRECTOR ADIVNCTVS
ET
PROFESSORES RELIQVI
CASIMIRIANIS SVIS
S. D.

Qui de Praedestinatione inscribitur, *Locus Theologicus* longe
latius patet, quam vocis, ipsiusque notionis, quae vul-
go vocabulo adhaeret, promittit angustia. Vox enim
προορισμῶς, ad cuius imitationem Latini Patres PRAEDE-
STINATIONEM effinxerunt, *speciem* saltem volun-
tatis et decreti indicat, nempe *decretum antiquum*. Cuius notionis
usus, tametsi in rebus humanis non sit omnino, nullus, inprimis tamen,
et per eminentiam, conspicitur in decretis diuinis. *Opera* nimirum
diuina, suo quodlibet tempore, et in plenitudine temporis, ad existen-
tiam perducuntur: *Voluntas* autem, ea suo tempore efficiendi, est
aeterna, adeoque antiquissima. Sed in articulo de Praedestinatione,
non abstracta quaedam, et philosophica, antiqui decreti propo-
nitur *Theoria*, quae brevis futura esset, sed agitur de decretis di-
uinis, ad salutem hominum aeternam pertinentibus: neque de anti-
quitate solum, vel potius aeternitate, eorum decretorum agitur, sed
de omni summi Numinis voluntate, ad salutem hominum procuran-
dam spectante.

Cuius voluntatis partes dum diligentius ex Scriptura sacra col-
ligimus, facile hanc summam totius salutaris huius negotii efficimus:
quod Deus omnes homines, quamuis lapsos, amauerit; quod eorun-
dem misertus sit; quod nullum perire voluerit, sed omnes ad poe-
nitentiam reuocari; quod omnibus Redemptorem constituerit; eum-
que ab omnibus vera fide apprehendi voluerit; quod denique eos,
qui

qui a fide non discessuri sint, ad vitam aeternam consequendam elegerit. Quae omnia sic ecclesia nostra tenet, ac defendit, vt nihil nisi auctoritatem spectet sacri Codicis, eiusque perspicuis verbis vndique secuta nitatur. Nec vllam fidei huius nostrae partem reddunt dubiam longae, ac multiplices, disceptationes, circa singulas doctrinae nostrae partes, ab iis excitatae, qui absolutum decretum tanto studio defendunt, vt omne id, quod tristius quid ipsorum dogmati minari videatur, haud minori putent studio impugnandum. Nouimus quidem ab his praecepta saepius rationis in subsidium vocari, et verbis Scripturae sacrae, quod nos docemus, vt illi putant, nostris Scripturae interpretationibus opponi. Verum enim vero, maiori a nostratibus in honore habetur ratio, coliturque diligentius, quam vt vero, et explicato, rationis praecepto vllam doctrinae reuelatae partem credamus posse labefactari. *Praecepta rationis* saltem postulamus nobis dari probe explorata, et a vitiis, quibus doctus quoque nonnunquam laborare solet rationis vsus, subtilioribus quidem, vitiis tamen, repurgata. En! Exemplum.

Vocationem hominum ad salutem esse vniuersalem, et ad omnes homines pertinere, e testimoniis Scripturae nouimus satis manifestis; quae nunc repetere scriptionis prohibet breuitas. Contraria omnia docent doctores Reformati, contendentes, neque voluisse Deum ab aeterno omnes homines vocare, neque eosdem reapse vnquam vocasse: *vocationem ad paucos saltem pertinere*, perinde vt ipsam electionem. Cuius asserti sui fundamentum statuunt *Rationem*: nempe ipsam *experientiam*, qua constet, multas gentes reperiri, omni cognitione rerum, ad salutem pertinentium, pridem destitutas. Hos homines, dicunt, palam non esse vocatos, quippe qui vocem diuinam, et promissiones, nunquam audiuerint. Atqui non ignoramus, ab eius sententiae propugnatoribus, probationi ex ratione deductae, testimonia quaedam ex Scriptura adiungi, vt quasi duplici fundamento niterentur. Quare ne, quae ipsi coniuncta forte voluerunt, insidiosae distrahere videamur, autorem excitabimus, eumque demonstrandi studiosissimum, qui *vocationis vni-*

uersalitatem nullis, nisi *rationis*, armis impugnavit, suaeque doctrinae probationem vnice ex *ratione*, et *experientia*, deduxit. Est autem is *S. Ven. atque Cl. Ioannes Fridericus STAPFERVS*, *V. D. M. Helv. Bernensis*, qui in *Institutionibus Theologiae Polemicae Vniuersae*, ordine *scientifico dispositae*, Tomo I. 1743. Tiguri edito, §. MCCXCIII, p. 362. sic fatur: Cum hoc beneficio (auditi nempe, §. 1292. et lecti verbi diuini §. 1291.) non omnes omnino homines fruantur, uti *EXPERIENTIA* constat, cum iam olim sub *Oeconomia Veteri Euangelium* paucissimis patefactum fuerit, et hodie adhuc, dum multi existant populi, qui illud nunquam audierunt; Hinc patet: VOCATIONEM NON ESSE VNIVERSALEM.

Enthymema his in verbis propositum videas, cuius *Maiores propositio*, quae deest, eo diligentius est requirenda, quo magis ea nunc in disceptationem adducetur. Integri nempe *Syllogismi* forma haec erit: Quicumque non audiuit, nec legit, verbum Dei, ille non est vocatus. Multi homines verbum Dei non audierunt, Ergo: multi homines non sunt vocati. De singulis iam dispiciamus partibus. *Minoris propositionis*, ea quidem formula, quam exhibuimus, comprehensae, veritas dari potest aduersariis: quamquam illud minime largiamur, quod et antiquiores ecclesiae Reformatae Doctores, declarationis causa, addere soliti sunt, et ipse Stapferus addidit: multos scilicet existere populos, qui verbum diuinum NVNQVAM audierint. Quam tamen ipsam sententiam a nostris saepe, et accurate, confutatam, missam nunc facimus: vnice de *Maiores propositionis* indole ex instituto acturi.

Facilior autem futura utique esset nostra disputatio, si *Cl. Vir Enthymematis* breuitate delectatus non fuisset, sed, more methodi demonstratiuae, explicatius egisset, adiectoque potius titulo planum fecisset, unde nata sit ista propositio: Quicumque verbum Dei nec audiuit, nec legit, ille non est vocatus. Quodsi forte axiomatis vim ei inesse existimauit, fatemur, nos eam perspicuitatem, quae axiomatum est propria, minime inibi deprehendere: neque etiam, inspecta voca-
tionis

tionis definitione, quam §. MCCLXXXIX tradidit, per vllum genus *consequentiarum immediatarum*, istam propositionem inde posse deducere. Quodsi tamen nobis licet, de Doctissimi Viri recondita sententia quid suspicemur, effari, propositionem istam putamus ex generali quadam vocationis Theoria, ad instar Corollarii, deductam esse. Haud dubie enim, qui Autoris huius more de vocatione disputat, hanc propositionem animo comprehensam tenet: *Quicumque vocantem non audit, ille non est vocatus*. Hinc certe facili negotio efficitur syllogismus: Atqui: *qui vocem Dei non audiuerunt, vocantem non audiuerunt*: E. *qui vocem diuinam non audiuerunt, non vocati sunt*. Ita quidem Prosyllogismo, eoque satis specioso, fulcitur et amplificatur probatio, cuius primas saltem lineas duxit Stapferus. Certe Maiorem propositionem defendere necesse habet, quisquis negat, eos esse vocatos, qui verbum diuinum non audiuerunt.

Nec fortasse alii, nullam huius controuersiae partem suam facientes, deerunt, quibus valde videatur verisimile, *eum, qui vocem vocantis non audierit, vocatum non esse*. Interim haec sententia, praeterquam quod ex definitione vocationis, iustis conclusionibus aucta, *a priori* possit confutari, ipsis vulgaribus hominum iudiciis valde repugnat. Intueamur enim, quae vulgo occurrunt, exempla, vbi ingens hominum turba est conuocanda, num ibi vocatus is non censeatur, qui aut vocationis tabulas non conspexerit, aut praeconis vocem, quamuis magno suo incommodo, non audiuerit? Sic enim in iudiciis, si quando concursus fit creditorum, debitorque secandus est, iudicis officium postulat, vt ante omnia cuncta creditorum turba, ad indicanda debita, proposito programme, quod edictales vocant, studiose conuocetur. Neque dubitandum est, iudicem eos impensius vocare, quorum nominatim nouit rem eo in iudicio agi. Attamen fit, vt nonnulli, vario impedimentorum genere implicati, nihil earum rerum cognoscant, quae in iudicio gestae gerendaeque sunt. Finge iam huiusmodi hominem, absoluto iam iudicio, neglectum se conqueri, vtpote qui vocatus non sit: num hu-

ius orationi putas quemquam esse assensurum? nonne potius hunc rite, ac diligenter, vocatum esse omnes conclamabunt? Finge porro rem, quam saepius accidisse non dubitamus, nempe patremfamilias, filiae nuptias frequentissimas parantem, eam ob rem non solum necessarios, sed etiam quocunque amicitiae officiique vinculo coniunctos, vicinos & dissitos, ad epulas conuocare. Fac autem tabellarium a latronibus intercipi, suisque sarcinulis spoliari, sicque fieri, ut nuptiae celebrentur, ignorantibus multis, quorum id nosse maxime interfuisset. Quis dubitet, hos quoque esse vocatos, ad quos literae erant missae, tamen si ad eos de nuptiis fama, ac ne quidem suspicio, vlla peruenerit. Plura nullo negotio colligi possent exempla vocationis, quae, quamquam nulla sit secuta auditio, omnium tamen consensu vocatio vera, riteque facta, censeatur.

Nequaquam igitur Ratio, vulgaris certe, praecipit, aut dictat, ut a negatione auditionis ad negationem vocationis concludamus. Nec falli hac in parte rationem, et iudicium vulgi, tum clarissime pateret, si philosophica quaedam, et abstracta, vocationis Theoria, quae condita nondum est, conderetur. Et flagitare eiusmodi Theoriam videtur Systema philosophicum, eiusque pars nobilissima, quod *Ius naturae* vocatur. Quam enim dicunt PROMVLGATIONEM legis, ea nihil aliud est, quam vocationis quaedam species, nempe *vocatio ad obsequium legis*. Negamus hinc posse praecepta de promulgatione satis philosophica tradi, nisi ante de vocationis et indole, et impedimentis, in vniuersum accurate disputetur. Id tamen statim patet, doctrinam de promulgatione legum saluam esse non posse, si iste canon ratus habeatur: Quicumque vocantem non audit, non est vocatus. Quis enim eum ad obsequium legis non vocatum esse putet, qui eam, quamquam promulgata rite sit, vel per socordiam, vel per alia impedimenta non cognouerit? Non teneri autem lege, neque vocatus ad obsequium legis, censendus est, si in vniuersum verum sit: qui vocantem non audierit, eum vocatum non esse.

Ab eo autem, qui iustam notionis huius utilissimae Theoriam condendam sibi sumeret, multa utique circumspicienda, ac prouidenda, forent. Ante omnia quippe foecunda *vocationis* definitio, et satis late patens, constituenda esset. Deinde *species* erunt constituendae *vocandorum*: ut alii sint *propinqui*, in quibus non sequi non potest auditio; alii *remotiores*, ad quos antequam perueniat vocantis vox, ea intercipi, et, ne ad aures vocatorum perueniat, impediri possit. Porro vocationis ea species sigillatim erit excutienda, quae dirigitur *ad vnicum*, aut *ad paucos*; potissimum autem ea, quae directae est *ad amplissimam hominum turbam*, aetate, lingua, moribus, gente, sexu, seculis, omni denique statu disiunctorum.

Ex hoc enim genere est vocatio gentium ad salutem; in qua, quod facile intelligitur, ea impedimenta *cuncta* emergere possunt, quae homines *singula*, in conuocanda ingenti multitudine, passim experiantur. Addendum erit, si omnino impedimenta praeuideantur, quae tunc vocationis hinc formulae, hinc ministri, hinc instrumenta sint adhibenda? ut certe, quam fieri potest, plurimi summam vocationis exaudiant. Cuiusmodi subsidiis rationis, amplis nimirum et copiosis, adde etiam solidis, instructus, si ad doctrinam de vocatione hominum ad salutem contemplandam percipiendamque accedat; nae! is circa eius amplitudinem, & vniuersalitatem, non solum non haerebit, sed eam, utpote rationi maxime consentientem, lubentissime apprehendet.

Orandum certe est, Ciues, ut Spiritus veritatis nos in omnem ducat veritatem: eoque impensius orandum, quo facilius contingit, ut, nostro iudicio arbitrioque relictis, veritatis quadam specie deludamur, ipsamque rationis hebetudinem in acumen vertamus, quo doctrinae

nae

nae reuelatae ambitiose impugnentur. Quas quidem ratas haberi preces, pignoris instar nobis est admiranda Spiritus sancti effusio, cuius memoriam hoc tempore omni celebramus publica priuataque pietate; antiquam quoque huius festi laetitiam haud segniter imitaturi, nisi quod antiquatum nunc morem, siluarum quandam speciem in locis sacris efficiendi, iam nihil desideremus. Memoria tamen prisca ritus Ciui nostro,

CHRISTIANO GVILIELMO ALBERTO
VERPOORTENNIO,

Grabouio Megapolitano,

ansam dedit, *Oratione hodie a sacris Mauritanis habenda, fata nemoris Daphnensis*, ex Historia Ecclesiastica et Ciuili collecta, diligenter enarrandi. Ad quem Iuuenem, quem cum nominis sui, tot excellentium virorum meritis illustrati, dignitas, tum sui mores, et maiorum imitatio, commendant, beneuole audiendum, vt Casimiriani Fautores, cuiusuis dignitatis et ordinis, conueniant, impense rogamus: Ciues autem nostros, ad obeundum iusti in Commilitonem amoris officium, confluere iubemus. P.P. e Tabula Casimiriana, Feria I. Pentecost. A. R. S.

MDCCXLVII.

COBVRGI,

TYPIS, GEORGI OTTONIS,

Typogr. Ducal.

o autem, qui iustam notionis huius vtilissimae Theoriam
sibi fumeret, multa vtiq[ue] circumspicienda, ac prouidenda,
te omnia quippe foecunda *vocationis* definitio, et satis late
nstituenda esset. Deinde *species* erunt constituendae vo-
ut alii sint *propinqui*, in quibus non sequi non potest
i *remotiores*, ad quos antequam perueniat vocantis vox,
, et, ne ad aures vocatorum perueniat, impediri pos-
vocationis ea species sigillatim erit excutienda, quae di-
vnicum, aut ad paucos; potissimum autem ea, quae dire-
amplissimam hominum turbam, aetate, lingua, moribus,
, seculis, omni denique statu disiunctorum.

c enim genere est vocatio gentium ad salutem; in qua,
intelligitur, ea impedimenta *cuncta* emergere possunt,
es *singula*, in conuocanda ingenti multitudine, passim ex-
Addendum erit, si omnino impedimenta praeuideantur,
vocationis hinc formulae, hinc ministri, hinc instrumen-
penda? ut certe, quam fieri potest, plurimi summam vo-
udiant. Cuiusmodi subsidiis rationis, amplis nimirum
adde etiam solidis, instructus, si ad doctrinam de voca-
um ad salutem contemplandam percipiendamque acce-
is circa eius amplitudinem, & vniuersalitatem, non solum
t, sed eam, vtpote rationi maxime consentientem, lu-
apprehender.

um certe est, Ciues, ut Spiritus veritatis nos in omnem
tem: eoque impensius orandum, quo facilius contingit, ut,
io arbitrioque relictis, veritatis quadam specie deludamur,
ationis hebetudinem in acumen vertamus, quo doctri-

nae

the scale towards document

B9 B8 B7 A7 A6 A5 A4 A3 A2 A1 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9

11 16 17 18 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

C1 B1 A1 C2 B2 A2 B3 A3 B4 A4 B5 A5 B6 A6 B7 A7 B8 A8 B9

Patch Reference numbers on ITT

Image Engineering Scan Reference Chart T1263 Serial No. 011